

ועדת המחירים

סיכום דיוני ועדת המחירים – בדיקת בסיס לתעריפי המשפחתונים המלצת ועדת המחירים לאחר שימוע

משתתפים

חברי הוועדה

יובל טלר חסון – יו"ר ועדת המחירים, משרד האוצר
 אסף גבע – חבר ועדת המחירים, משרד האוצר
 אנסטסיה הראל – המפקחת על המחירים, משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה (החל מיום 25 באוגוסט 2021)
 משה שוקרון רון – המפקח על המחירים, משרד הרווחה (עד ליום 24 באוגוסט 2021)
 רוני שניצר – חברת ועדת המחירים, מנהלת אגף אסטרטגיה ותכנון מדיניות, משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה (עד ליום 7.2.22)
 נירית יוניסי – חברת ועדת מחירים, משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה (החל מיום 7.2.22)

משתתפים נוספים

עו"ד ינון גוטגליק – לשכה משפטית, משרד האוצר
 עו"ד סיגל מרד – לשכה משפטית, זרוע העבודה
 עפרי אשל – מרכזת ועדת המחירים, משרד האוצר
 אביעד שוורץ – רפרנט תעסוקה, משרד האוצר
 חגי פורגס – מנהל תחום בכיר תכנון והקמה, אגף מעונות יום ומשפחתונים, משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה (עד ליום 31.1.22)
 אורית בוגנים – מרכזת בכירה משפחתונים ארצי, משרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה
 רו"ח יהודה מלול – משרד אברמזון יורם ושות', יועץ למשרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה
 גיא אשכנזי – חברת עדליא, יועץ למשרד הכלכלה והתעשייה – זרוע העבודה
 אוהד מרדכי – משרד האוצר

מועדי הדיונים

16.3.2022

23.3.2022

רקע

תעריפי המשפחתונים מפוקחים לפי פרק ה' לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן – **חוק הפיקוח** או **החוק**), כאמור בהודעה בדבר המצרכים והשירותים שעליהם חל פרק ה' מאת מנכ"ל משרד האוצר, מיום 27.3.96. התעריפים קבועים בצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירים מרביים במעונות יום ומשפחתונים), התשע"ג-2013 (להלן – **צו הפיקוח**; [קישור לצו ותיקוניו](#)). בשנת 2015 המליצה ועדת המחירים להחיל מנגנון אוטומטי לעדכון השוטר של תעריפי המשפחתונים ([קישור לסיכום הדיון](#)). בהתאם להמלצות הוועדה, צו הפיקוח תוקן ועוגן בו מנגנון עדכון אוטומטי, לפיו המחיר יתעדכן בחודש אוגוסט בכל שנה, בהתאם לשינוי בסל תשומות המורכב ממדדים אקסוגניים שונים.

לנוכח הזמן שחלף מאז עדכון הבסיס האחרון, החליטה ועדת המחירים המשותפת למשרד האוצר ולזרוע העבודה (להלן – **ועדת המחירים** או **הוועדה**) לבצע בדיקת בסיס לתעריפי המשפחתונים, בסיוע יועץ חיצוני.

בתאריך 16.12.2021 פרסמה הוועדה טיוטת המלצה בעניין עדכון התעריף החודשי של המשפחתונים (להלן – **טיוטת ההמלצות**; [קישור](#)), במסגרתה חושב תעריף חודשי חדש בסך של 2,432 ₪ המבטא עלייה בשיעור של 21.3% לעומת התעריף הממוצע היום. טרם מתן המלצה לשרים, יצאה הוועדה לשימוע ציבורי בנוגע להמלצותיה לעדכון התעריף. לוועדה נשלחו התייחסויות מטעם עמותת כוח

ועדת המחירים

לעובדים ואיגוד מטפלות המשפחוניים, המרכז לחינוך משפטי קליני – הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, מנהלת משפחתון – נציגת הסתדרות העובדים, אגף הרווחה בעיריית בני ברק, ומנהל השירותים החברתיים – תחום ילד נוער ומשפחה בעיריית תל אביב – יפו.

הוועדה בחנה את הטענות שהועלו במסגרת השימוע, גיבשה את עמדתה בנוגע אליהן והחליטה על המלצותיה הסופיות. הטענות העיקריות שהועלו והתייחסות הוועדה אליהן מוצגות להלן.

סוגיות שעלו בשימוע

טענה 1: לא ניתן לאחד תעריפי תינוק וילד מאחר ותינוק מצריך טיפול צמוד יותר; כמו כן, המזון שצורך תינוק הינו יקר יותר בהשוואה לילד.

התייחסות לטענה 1: הטענה לא התקבלה. ההוראות בדבר שעות פעילותה של מנהלת המשפחתון ותחומי אחריותה אינם מושפעים כלל מתמהיל הילדים במשפחתון. הציפייה להתנהלות חינוכית וטיפולית מצד מנהלת המשפחתון הינה זהה בין אם היא מטפלת בתינוק או בילד. בנוסף, הוועדה ביצעה בדיקת תמחור של בקבוק תמ"ל הניתן לתינוקות במשפחתון לעומת עלות של ארוחה רגילה הניתנת לילדים, אשר לא העלתה הבדלים משמעותיים בתמחור. כמו כן, תינוק מגיל צעיר עובר בהדרגה למזון מוצק, ולכן קשה לקבוע באיזה מקרים מוצדק לגבות תעריף לתינוק ומתי תעריף לילד. כתוצאה מכך החליטה הוועדה כי אין מקום לקבוע תעריפים שונים לתינוק ולילד.

טענה 2: שטח המשפחתון המינימלי הנדרש על פי הוראות אוגדן ההנחיות להפעלת משפחתונים אינו 12 מ"ר כמצוין אלא 24 מ"ר.

התייחסות לטענה 2: הטענה התקבלה חלקית. אוגדן ההנחיות להפעלת משפחתונים וריענון הנהלים להפעלת משפחתונים¹ קובעים כי השטח המינימלי הנדרש להפעלת משפחתון הינו 12 מ"ר. בנוסף, יש להקצות מקום נוסף בשטח של 12 מ"ר לשימוש המשפחתון במהלך שעות הפעילות אך הוא אינו ייעודי למשפחתון בלבד ויכול לשמש את שאר בני הבית. אף על פי כן, החליטה הוועדה להתחשב בשיעור של 67% משטח הפעילות הנוסף, תחת ההנחה כי ב-33% מיום פעילות הילדים והמטפלת מתרכזים בחלל אחד לצורך שינה ומזון. כפועל יוצא, הוועדה עדכנה את התמחור החודשי בסעיף שכ"ד/משכנתא לסך של 327 ₪ לעומת 195 ₪ בטיטת ההמלצות.

טענה 3: החדרים המשמשים לפעילות המשפחתון בבית המטפלת תפוסים לצרכי המשפחתון בכל שעות היממה. האחוז היחסי משעות היממה בפעילות המשפחתון צריך לעמוד לכל הפחות על 40%.

התייחסות לטענה 3: הטענה לא התקבלה. ראשית יודגש כי לא התקבלה הנמקה מדוע יש לייחס דווקא 40%. אוגדן ההנחיות להפעלת משפחתונים וריענון הנהלים להפעלת משפחתונים מחייבים הקצאת שטח ייעודי למשפחתון במסגרת שעות פעילות המשפחתון. בנוסף לכך, על פי הפרקטיקה המקובלת וממצאי הפיקוח של האגף, שטח פעילות המשפחתון משמש את שאר בני הבית לאחר סיום יום הפעילות. על כן ועדת המחירים קבעה יחסיות בשעות היממה עבור פעילות המשפחתון בהתבסס על שעות הפעילות של המשפחתון.

טענה 4: בדו"ח גינצבורג הוכרה הוצאה על ארנונה במסגרת קביעת עלויות התפעול של המשפחתונים. יש להכיר במס שצמוד לשכ"ד/משכנתא וניתן לייחס לחלק הבית המיועד לפעילות המשפחתון וחוסם לשימוש יתר בני הבית בשגרה.

¹ https://www.gov.il/BlobFolder/service/request-recognition-home-nursery/he/daycare_frames-licensing_nursing-home_basic-mifrat.pdf

ועדת המחירים

התייחסות לטענה 4: הטענה לא התקבלה. ככתוב בטיטות ההמלצות שפורסמה להערות הציבור, לצורך עבודת תמחור ההוצאות החודשיות הנדרשות להפעלת משפחתון, נבחנו נתונים שונים על בסיס מקורות מידע שונים המפורטים בסיכום. כל אחד מן הסעיפים המצוינים בתמחור החודשי מלווה בפירוט ההנחות שנלקחו לצורך קביעת ההוצאה ואופן החישוב. בחלק מן הסעיפים קיים שוני באופן החישוב בין עמדת הוועדה לעומת הנעשה בדו"ח גינצבורג מ-2009. בנוסף, מבדיקה שערכה הוועדה לא התקבלה אינדיקציה ברורה לכך שהפעלת המשפחתון מובילה להגדלת שטח הבית של מנהלת המשפחתון. לאור זאת, ועדת המחירים ממשיכה לסבור כי מאחר והוצאות אלה היו משולמות על ידי מנהלת המשפחתון גם ללא הפעלתו, אין מקום להכיר בהן בתעריף.

טענה 5: חישוב הוצאות המים, חשמל וגז לא נכלל בהמלצות ועדת המחירים בדוח זה בניגוד לחישוב בשנים עברו. בשנים האחרונות וספציפית בשנת 2021 נרשמה עלייה במחירי המים החשמל והגז. הוועדה לא נימקה את הירידה, ולגישתנו יש מקום להעלות את התמחור שנעשה להוצאות אלו.

התייחסות לטענה 5: הטענה לא התקבלה. ככתוב בטיטות ההמלצות, לצורך עבודת תמחור ההוצאות החודשיות הנדרשות להפעלת משפחתון, נבחנו נתונים שונים על בסיס מקורות מידע שונים המפורטים בסיכום. כל אחד מן הסעיפים המצוינים בתמחור החודשי מלווה בפירוט ההנחות שנלקחו לצורך קביעת ההוצאה ואופן החישוב.

טענה 6: חישוב הוצאות הביטוח צריך להיעשות לפי הדרישה באוגדן ליחד לפחות 24 מ"ר בבית לטובת הפעלת המשפחתון. כמו כן, לפי השאלונים שמילאו המטפלות, והועברו לוועדת המחירים, העלות הממוצעת של ביטוח המבנה, היא של 20 ₪ בחודש.

התייחסות לטענה 6: הטענה לא התקבלה. אוגדן ההנחיות להפעלת משפחתונים וריענון הנהלים להפעלת משפחתונים אינם מחייבים את מנהלת המשפחתון בביטוח מבנה, וככל שקיים ביטוח הוא על פי החלטת מנהלת המשפחתון בלבד. על כן הוועדה החליטה לתקן סוגיה זו בבדיקת הבסיס ולא להתחשב בסעיף ביטוח מבנה כחלק מתמחור ההוצאות החודשי.

טענה 7: תמחור הוצאות הכלכלה (מזון) בוצע ברשת מזון הנחשבת לאחת הזולות ביותר שסניפיה ממוקמים לרוב בשולי הערים ונגישים לבעלי רכב. את תמחור עלויות המזון יש לקבוע באופן שישקף את מחיר הסל הריאלי, למשל ע"י ממוצע מחירים של שלוש רשתות גדולות, הכוללות גם סניפים שכונתיים.

התייחסות לטענה 7: הטענה לא התקבלה. בטיטות ההמלצות צוין, כי כ-40% מהמשפחתונים מופעלים במגזר הערבי וכ-20% במגזר החרדי לא כולל ערים בהן קיימות שכונות חרדיות מובהקות כגון ירושלים ואשדוד, כשערים אלה שויכו למגזר "אחר", על פי רוב תושביהן. מרכזי הקניות המצויים באזורי הפריסה של המגזר הערבי והמגזר החרדי, מאופיינים במחירים זולים אף יותר מרשתות השיווק הגדולות הפרוסות ברחבי הארץ ששוקללו בבדיקה. בנוסף לכך, התמחור התבצע לפי אתר האונליין של "רמי לוי" ומייתר את הצורך ברכב על מנת להגיע לסניף. בנוסף לכך, ההוצאה החודשית בגין המזון תואמת את הדיווח של מנהלות המשפחתונים בשאלוני 2018-2019 בהתאמה לחודשי הפעילות של המשפחתון. על פי האמור לעיל, הוועדה החליטה להשאיר את ההוצאה החודשית עבור סעיף הכלכלה כפי שהופיעה בסיכום.

טענה 8: שעות העבודה של מנהלות המשפחתון מעבר לשעות הפעילות עומדות לכל הפחות על 1.5 שעות.

התייחסות לטענה 8: הטענה לא התקבלה. מאחר ופעילות המשפחתון מתקיימת בביתה של המנהלת, קיים ערבוב טבעי של השעות התפעוליות והאדמיניסטרטיביות עבור המשפחתון ועבור הניהול התקין של הבית. בנוסף לכך, נחסך ממנה זמן התארגנות ונסיעה לעבודה וזאת בשונה ממקצועות רבים אחרים. זמן זה אינו חלק ממכסת שעות התקן של העובדים. הוועדה החליטה להשאיר את שעות

ועדת המחירים

הפעילות החודשית של מנהלות המשפחתונים על 224 שעות ולהוסיף להן עוד שעות עבודה עבור פעילויות ההדרכה המקצועית (ראו התייחסות בסעיף 17 להלן).

טענה 9: בחודש אוגוסט נאלצות המטפלות להשתתף בהשתלמות בת יומיים על חשבון. יש לראות בימי ההשתלמות ימי עבודה ולא ימי חופשה, וכן להימנע מקיזוז שלוש השעות האמורות.

התייחסות לטענה 9: הטענה לא התקבלה. בחישוב ימי החופשה השנתיים להן זכאיות מנהלת המשפחתונים, כפי שחושב בסיכום דיוני ועדת המחירים, נלקחו בחשבון ימי ההשתלמות של המנהלת בחודש אוגוסט, תוך קיזוז ימים אלה ממכסת החופשה השנתית.

טענה 10: הוועדה החליטה על קיזוז 3 שעות עבודה חודשיות בגין ימי חופשה עודפים לכאורה מול עובדים בעלי ותק של 10 שנים. עם זאת, לא ברורה הרלבנטיות של מצבת ימי החופשה של "עובד לא מסוים" כפי שנעשתה על ידי הוועדה. ההשוואה הנכונה היא מול מצבת ימי החופשה של מטפלות מעונות היום, אליהן הושווה מלכתחילה שכר מטפלות המשפחתונים. מכיוון שלוח החופשות של מטפלות במעונות ושל מנהלות המשפחתונים דומה באורכו, אין הצדקה לקיזוז.

התייחסות לטענה 10: הטענה לא התקבלה. מכסת ימי החופשה של עובדות המעונות הינה בין האמור בחוק לבין זו שנקבעה בהסכמים הקיבוציים – וכך למשל לפי ההסכם הקיבוצי של ויצו מדובר בתוספת של יום אחד בלבד, ובנעמט על פי לוח החופשות של משרד הכלכלה. העובדה שמצבת ימי החופשה שנקבעה היא לפי ותק של 10 שנים מייצרת מיצוע סביר, גם בהשוואה למגזר הכללי וגם ביחס למגזר המעונות.

טענה 11: מצבים של תפוסה חלקית הם, ככלל, לא בשליטת המטפלות, שאינן מבצעות את הרישום או את השיבוצים למשפחתון בעצמן וכפופות בכך למפעילים; מנגנון הפיצוי המוצע אינו נותן מענה למשפחתונים הסובלים מתפוסה חלקית באופן משמעותי ולאורך זמן; מוצע מנגנון שיפוי חלופי, פרטי ומדיק יותר, לפיו כל מטפלת תפוצה על פי התפוסה החודשית במשפחתון.

התייחסות לטענה 11: הטענה לא התקבלה. במסגרת דיוני הוועדה הדגישו גורמי המקצוע מאגף מעונות יום ומשפחתונים במשרד הכלכלה והתעשייה כי המשרד אינו מתערב בתפוסה מינימלית במשפחתונים, אלא קובע מגבלות על תפוסה מקסימלית בלבד (העומדת על 5 ילדים). לפי גורמי המקצוע, הרגולציה החלה על המשפחתונים לא יוצרת חסמים למילוי המשפחתון, וכל מטפלת יכולה לפעול על מנת לדאוג לרישום הורים למשפחתון שבהפעלתה (באמצעות הרכזת). ככל שהמשפחתון אינו מלא הדבר נובע בעיקר ממוניטין, שיווק, יעילות וביקוש. אף על פי כן, וכאמור בטיטת ההמלצות, הוועדה סברה כי, בהתאם לנתונים, נכון לקבוע מקדם חיכוך בגין "תחלופת ילדים" בגובה 4%, עבור מצבים טבעיים של העדר תפוסה מלאה במשך כל שנת הלימודים. מקדם זה תואם את הבדיקות שבוצעו על-ידי הוועדה, אשר מפורטות בסיכום. מקדם חיכוך של 4% מהווה את ממוצע התפוסה ב-95% מהמשפחתונים שנבדקו (במשפחתונים אלה התפוסה הייתה של 3.5 ילדים בממוצע ומעלה לאורך שנה). כלומר, לצורך חישוב מקדם החיכוך, נוכו המשפחתונים אשר מהווים את חמשת האחוזים התחתונים מבחינת תפוסת ילדים (פחות מ-3.5 ילדים בממוצע), מתוך תפיסה כי ממוצע נמוך מ-3.5 ילדים מבטא חוסר יעילות בהפעלת המשפחתון. גישה זו גם נתמכת על ידי מתודולוגיית העבודה של הוועדה.

טענה 12: המשמעות של היקף משרה של 224 שעות חודשיות הוא כ-40 שעות נוספות בחודש. אין לעובדה הזו כל ביטוי בתחשיב.

התייחסות לטענה 12: הטענה לא התקבלה. לצורך קביעת שכר מנהלות המשפחתונים, התבססה הוועדה על שכר הממוצע של המטפלות במעונות יום בעלי סמל, במונחי עלויות מעביד (כלומר, עלות השכר לרבות עלויות ביטוח לאומי והפרשות לפנסיה החלות על המעביד, וכן תשלומי ימי הבראה), תוך

ועדת המחירים

התאמות שונות שיפורטו להלן. ועדת המחירים סבורה ששכרן של המטפלות במעונות היום מהווה מקור השוואה טוב, מאחר ועבודתן דומה במאפייניה לעבודת מנהלות המשפחתונים – מאפייני הפעילות, סביבת העבודה, תחומי האחריות, היקף יום העבודה וכו'. יחד עם זאת, מנהלת המשפחתון הינה בגדר עוסק עצמאי ולכן גם השכר השעתי של המטפלות במעונות הותאם לעלות מעסיק. עלות מעסיק לשעה נוספת אמנם מחויבת על פי חוק בתוספת של 25%-50%, אך היא אינה מחויבת בתשלום רכיבים סוציאליים (פנסיה/חופשה/הבראה). כאמור, ברמת עלות מעביד, שעה נוספת אינה יקרה יותר מאשר שעה רגילה כיוון ששעה נוספת אמנם כוללת מרכיב של תוספת לעובד אך אינה כוללת רכיבים סוציאליים כמו פנסיה, חופשה והבראה. לכן מבחינת עלות מעביד ההפרש הינו זניח. לדוגמא, לערך שעה רגילה יש להוסיף הפרשה לפנסיה 6.5%, הפרשה לפיצויים 8.33%, הפרשה לקרן השתלמות 7.5%, דמי הבראה 2% ימי חופשה ומחלה 10%, סה"כ כ-35%. לעומת זאת שעה נוספת מזכה בתוספת של 25%-50%, כלומר עלות המעביד בגין שעה רגילה דומה לעלות של שעה נוספת.

טענה 13: אין הצדקה להפחית 8.2% מהשכר בשל שוני בחובה להפרשה פנסיונית (הכוללת פיצויי פיטורים), שהרי זהו סכום שמטרתו לשמש את המטפלת במעון כמו גם מנהלת המשפחתון לאחר הגעתן לגיל פרישה.

התייחסות לטענה 13: הטענה לא התקבלה. לאור העובדה שמנהלות המשפחתונים הינן בגדר עוסקות עצמאיות, הוועדה סבורה כי ההפרשות הפנסיוניות צריכות להיות בהתאם לקבוע בחוק עבור עובדים עצמאים.

טענה 14: יש לצפות ששכר המטפלות במעונות היום יעלה בעתיד הקרוב, ויש לוודא קיום מנגנון המבטיח עדכון בהתאם גם בתעריף שכר הלימוד של המשפחתונים.

התייחסות לטענה 14: כאמור בטיוטת ההמלצות, תעריפי המשפחתונים מתעדכנים באופן שוטף לפי מנגנון עדכון אוטומטי הקבוע בצו הפיקוח, בהתאם לשינוי בסל תשומות המורכב ממדדים אקסוגניים שונים. קידום המחיר באופן שוטף על בסיס מדדים אקסוגניים (הכוללים את מדד השכר של עובדי הרווחה בהם כלולים עובדי המעונות) נועד להבטיח שהמחיר המעודכן משקף את העלויות העדכניות להפעלת המשפחתון.

טענה 15: מפעילת משפחתון מנהלת עסק עצמאי קטן בו תחומי האחריות רחבים יותר, כאשר היא נדרשת לתכנן ההיבטים הכלכליים, גביית כספים מההורים, קניות, ביטוח הארוחות, תכנון המפגשים הלימודיים ועוד. המשרה כוללת שעות עבודה מרובות ביותר, ואין באפשרותה לסגור את המשפחתון בשל סיבות אישיות, תחום האחריות רחב הרבה יותר ועל כן אין להשוות את שכרן לשכר המינימום במשק.

התייחסות לטענה 15: הטענה לא התקבלה. כאמור בסיכום ועדת המחירים, לצורך קביעת שכר מנהלות המשפחתונים, התבססה הוועדה על שכר הממוצע של המטפלות במעונות יום בעלי סמל, במונחי עלויות מעביד, אך עשתה זאת תוך ביצוע התאמות שונות; השכר שנקבע אינו שווה לשכר המינימום במשק. בנוסף לכך הוועדה בחנה את שעות עבודתן בפועל של מנהלות המשפחתונים, ובכלל זאת את השעות הקבועות על פי נהלי העבודה ושעות התפעול הנוספות, מעבר לשעות הפעילות עם הילדים במעון אשר כוללות את שעות הביטוח וניקיון וסידור המשפחתון וביצוע פעילויות אדמיניסטרטיביות שונות (ראו התייחסות ביחס לטענה 8). בנוסף, הוועדה כללה הוצאות של מטפלת מחליפה במידה ומנהלת המשפחתון נאלצת להעדר.

טענה 16: יש לגלם את הגבייה בחסר בתעריף המשפחתונים ובכך לפצות את המטפלות על אי-התשלום, אשר אינו בשליטת המטפלות.

ועדת המחירים

התייחסות לטענה 16: הטענה לא התקבלה. על פי הודעת המשיבים לבג"ץ במסגרת עתירה שהגישה עמותת כוח לעובדים בנושא הסדר הפעלת המשפחתונים, לשיטת המשרד מדובר בסוגיות כספיות שהמשרד אינו צד להן. המפעילים יכולים כמוכן לסייע למנהלות המשפחתונים בהיבטי גבייה ואף נדרשים לעשות זאת בהתאם להסכמים שנחתמו ביניהם לבין המשרד; אולם היקף הסיוע של המפעיל בעניין זה אינו עניין שהמשרד מתערב בו ולשיטת המשיבים אף אין כל חובה משפטית כי יעשה כן. ודוק, תשלומי ההורים מתחייבים מכוח החוזה שנחתם בינם לבין מנהלות המשפחתונים, תמורת השירות שמספק המשפחתון. המשרד אינו צד למערכת החוזית הזו ואינו רואה מקום להתערב בה. יודגש בהקשר זה, כי לעמדת המשרד, מנהלת המשפחתון רשאית להוציא ילד שהוריו לא העבירו את התשלום הנדרש בהתאם לדרגה שנקבעה להם, ובהיעדר דרגה – את הסכום אותו דורשת מנהלת המשפחתון, עד לגובה התעריף המרבי.

טענה 17: כחלק מדרישת הרישוי, על מנהלת המשפחתון לשלם לגורם המפעיל דמי הדרכה. המטפלת מחויבת להשתתף במפגשי הדרכה אישית עם הרכזת על בסיס חודשי, במפגשי הדרכה קבוצתיים בהנחיית הרכזת (מספר מפגשים בשנה), בהשתלמויות, בכנס שנתי ובפעילויות העשרה בהיקף של כ- 30 שעות שנתיות. יש להכיר בשעות אלה כשעות עבודה לכל דבר ועניין, ולכלול אותן בתחשיב.

התייחסות לטענה 17: הטענה התקבלה. בתמחור ההוצאות החודשיות קיים סעיף ייעודי עבור הוצאות ההדרכות; מבדיקה נוספת שערכה הוועדה עלה כי יש להכיר בשעות נוספות בהן מנהלות המשפחתון נדרשות לעבור הדרכות. לאור זאת, הוועדה הוסיפה את שעות ההדרכה לסך שעות הפעילות של מנהלת המשפחתון וקבעה את מכסת השעות על 226 שעות חודשיות. מאידך, בטיטת ההמלצות, בעת קביעת שכר המטפלות במעונות היום, לא נלקחו בחשבון שעות ההדרכה אשר המטפלות במעונות היום נדרשות אליהן בקביעת השכר השעתי (כלומר השכר השעתי חושב כעלות המשכורת חלקי שעות הפעילות במעון בלבד ללא פעילות הדרכה). לאור עדכון החישוב של השכר השעתי של המטפלות הכולל את שעות ההדרכה, הותאם השכר השעתי מ-39.8 ₪ ל-39.4 ₪.

טענה 18: דו"ח ועדת המחירים לא לקח בחשבון את העלויות של פתיחת המשפחתון, העומדות על כ- 10,000 – 20,000 ₪ בממוצע. המטפלת נושאת בעלות זו במלואה, ויש לגלמה בתחשיב ההוצאות התפעוליות.

התייחסות לטענה 18: הטענה לא התקבלה. עלות ההון עבור הקמת משפחתון מגולמת כפחת והוצאות אינטגרליות נוספות (כגון חומרי יצירה ומשחקים) אשר היו דרושות להקמתו. בתמחור ההוצאות החודשיות קיים סעיף צביעה, בלאי ושיפוץ הכולל בתוכו את הפחת עבור ציוד המשפחתון הכולל בין היתר את העריסות, כסאות האוכל וציוד נוסף להפעלת המשפחתון. כמו כן, קיים סעיף של ציוד מתכלה, חומרי יצירה ומשחקים.

טענה 19: במסגרת חישוב השכר התפעולי לא בא לידי ביטוי ותק המטפלות, למרות שרכיב זה קיים בשכר המטפלות במעונות.

התייחסות לטענה 19: הטענה לא התקבלה. חישוב השכר השעתי של המטפלות, שעל בסיסו חושב השכר השעתי למנהלות המשפחתונים, נעשה על בסיס ממוצע הוותק של המטפלות.

טענה 20: חוק הפיקוח חל על משפחתונים מורחבים ומשכך מחייב את המשפחתונים בהוצאות נוספות על מנת לעמוד בהוראות החוק. יש לקיים מנגנון פיצוי חד שנתי למשפחתונים מורחבים או המלצה על כך שהמפעילים יישאו בעלויות הבדיקות החריגות שמושגות על המשפחתונים המורחבים.

התייחסות לטענה 20: הטענה לא התקבלה. מאחר והמשפחתונים המורחבים כפופים לחוק הפיקוח, אין לראותם כמשפחתון רגיל אלא מסגרת אחרת הנכללת בהגדרת מעון יום, אשר חלות עליה חובות בדומה למעונות יום אחרים. הפיקוח על מסגרות אלה (משפחתונים מורחבים) עבר מאחריה משרד

ועדת המחירים

הכלכלה והתעשייה לאחריות משרד החינוך. על כן, הטענות ביחס לתעריף המשפחתון מורחב יצטרכו להיבחן במסגרת עדכון התעריף של מעונות היום.

טענה 21: יש לשנות את הסיווג הכלכלי של שכר העבודה במשפחתונים, לעניין הצמדה בסל התשומות, כך שיוצמד למדד שירותי החינוך.

התייחסות לטענה 21: הטענה לא התקבלה. לפי בדיקת ועדת המחירים תוך התייעצות עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עובדי מעונות היום והמשפחתונים מסווגים תחת מדד שירותי רווחה וסעד, ובפרט "שירותי רווחה וסעד ללא מגורים (ללא שירותי מטפלי בית)".

טענה 22: אין זה סביר להמתין עם העדכון אפילו עד פתיחת שנת הלימודים הבאה, ויש להורות על עדכנו באופן מידי לאחר שיאושר על ידי הגורמים המוסמכים.

התייחסות לטענה 22: הטענה לא התקבלה. שירותי המשפחתונים הינם שירותים הנמשכים כשנה (וזאת בניגוד למרבית השירותים המפוקחים). הורה הרושם ילדו למסגרת מסוג זו, עושה כן הן בשים לב לעלות השירותים והן בשים לב לרמת השירות הניתנת. החלטה זו אף משפיעה על שיקולי התעסוקה של ההורים (עצם הכדאיות ליציאה לעבודה, היקף המשרה וכו'). העלאה משמעותית של התעריף הינה בעלת משמעותיות כבדות משקל מבחינת ציבור ההורים. לאור זאת, הוועדה סבורה שאין לשנות את תעריף המשפחתונים במהלך שנת הלימודים עצמה. לפיכך, הוועדה סבורה כי התעריף המעודכן צריך להיות תקף ביחס לשנה "ל תשפ"ג, ויפורסם, ככל הניתן עוד לפני תחילת שנת הלימודים החדשה, על מנת לתת להורים זמן התארגנות מתאים.

טענה 23: מן הראוי שהוועדה תמליץ על כך שאת העלאת התעריפים תספוג המדינה בדרך של הגדלת הסבסוד. הורים רבים לא יעמדו בתשלומים, דבר אשר יכול לגרום לסגירת משפחתונים.

התייחסות לטענה 23: הטענה אינה רלוונטית. אחריות ועדת המחירים הינה המלצה על עדכון התעריף, כך שישקף את הממצאים שעלו מבדיקת הוועדה. אין זה תפקידה של הוועדה לעסוק בשיעור הסבסוד שמעניקה המדינה לחלק מהפעוטות במשפחתונים.

בנוסף, בטיטוט ההמלצות צוין, שבהתאם להחלטת ועדת המחירים מיום 01.06.2021 בעניין הקפאת מדדי השכר בסלי התשומות למשך שנת 2021 בעקבות משבר הקורונה ([קישור](#)), יש להחיל את הקפאת מדד השכר לשנת 2021 גם לעניין מדד השכר בסל התשומות של תעריף המשפחתונים (מדד השכר בענף שירותי רווחה וסעד ללא מגורים (ללא שירותי מטפלי בית)). תוקף ההחלטה מיום 01.06.2021 פג בתאריך 31.12.2021, ועל כן בחישוב התעריף במסמך זה מדד השכר לא הוקפא.

יצוין כי לצורך הצמדה לסל התשומות, מדדי העדכון של מדד המחירים לצרכן ושל מדד מחירי המזון יהיו הנתון המתבסס על החודש האחרון הידוע, ומדד העדכון של מדד השכר בענף שירותי רווחה וסעד ללא מגורים (ללא שירותי מטפלי בית) יהיה ממוצע 12 החודשים הידועים האחרונים.

החלטה

נוכח האמור לעיל, ולאחר התייחסות להערות שעלו בשימוע ועדכון התחשיב, ממליצה הוועדה לשר האוצר ולשרת הכלכלה והתעשייה לעדכן את התעריף החודשי של המשפחתונים לסך של 2,554 ₪ המהווה גידול של כ-27.5% לעומת התעריף הממוצע היום. הוועדה ממליצה להחיל את התעריף החדש בשנת הלימודים תשפ"ג.

סיכום השינויים לעומת טיטוט ההמלצות וביצוע תחשיב התעריף החודשי המוצע לאחר הטענות מוצג בנספח א' להלן.

ועדת המחירים

נספח א' – סיכום השינויים שבוצעו בתחשיב לאחר התייחסות הוועדה לטענות

תמחור הוצאות חודשיות להפעלת משפחתון

<u>סעיף הוצאה</u>	<u>הוצאה חודשית</u> <u>(בש"ח) בטיוטת</u> <u>ההמלצות</u>	<u>הוצאה חודשית</u> <u>(בש"ח) לאחר</u> <u>השימוע</u>	<u>הסבר</u>
שכ"ד/משכנתא	195	327	נתונים ממאגר אתר "יד2" הכולל נתוני הוצאת שכירות ממוצעת למ"ר בפריסה ארצית (54.9 ₪) * שטח נדרש למשפחתון על פי אוגדן המשפחתונים (12 מ"ר) בתוספת 67% משטח הפעילות הנוסף על פי אוגדן המשפחתונים וריענון הנהלים (12 מ"ר) * אחוז יחסי משעות היממה בפעילות המשפחתון (כ-30%). זאת בהנחה שכ-33% משעות פעילות המשפחתון מופנות לשעות שינה ואכילה והשטח הנוסף בשעות אלה לא משמש את הפעוטות שנמצאים במשפחתון)
ביטוח מבנה	5	-	לא קיימת מחויבות באוגדן המשפחתונים וריענון הנהלים לבטח את מבנה המשפחתון, לכן הוצאה זו ירדה מהחישוב
סה"כ	200	327	

שכר מנהלות המשפחתונים

<u>סעיף</u>	<u>הנתון בטיוטת</u> <u>ההמלצות</u>	<u>הנתון לאחר</u> <u>השימוע</u>	<u>הסבר</u>
שעות עבודה בפועל	224	226	הוועדה הוסיפה את שעות ההדרכה החודשיות לסך שעות הפעילות של מנהלת המשפחתון.
שכר שעות	39.8 ₪	39.44 ₪	הוועדה עדכנה את השכר השעתי מאחר ובעת קביעת שכר המטפלות במעונות לא נלקחו בחשבון שעות ההדרכה בקביעת השכר השעתי (כלומר השכר השעתי חושב כעלות המשכרות לחלק לשעות הפעילות במעון בלבד ללא פעילות הדרכה). לאור זאת, עודכן החישוב של השכר השעתי של המטפלות הכולל את שעות ההדרכה.

ועדת המחירים

בהתאם לתחשיבים שפורטו לעיל, להלן תחשיב התעריף החודשי המוצע והשוואתו לתעריף בטיוטת ההמלצות:

חישוב רווח תפעולי (שכרה של מנהלת המשפחתון)	
סכום	
שכר שעתי	₪ 39.44
שעות פעילות חודשיות	226
רווח תפעולי	₪ 8,914
חישוב תעריף	
סכום	חישוב תעריף חודשי
₪ 8,914	רווח תפעולי
₪ 2,888	הוצאות תפעוליות
₪ 11,802	סה"כ עלויות
₪ 2,360	תעריף חודשי (ללא מקדם תחלופת ילדים) – סך עלויות חודשיות בחלוקה ל-5 ילדים
₪ 84	מקדם תחלופת ילדים
₪ 2,444	תעריף חודשי (כולל מקדם תחלופת ילדים)
4.5%	שיעור שינוי בסל התשומות
₪ 2,554	תעריף חודשי לאחר שימוע
₪ 2,432	תעריף בטיוטת ההמלצות